

μιὰ κρυψῆ του ἀκτίνα ψηλά ἀπὸ τὰ σύγνεφα, ποῦ τὸν ἐπνιγαν φουσκωμένα τριγύρῳ, κ' ἐγελοῦσε διγάκι ὁ σκοτεινιασμένος τόπος τοῦ χωριοῦ, κ' οἱ γύψοι ἐφεύγαντε πέρα στὸ λόγκο μὲ τὰ ψηλά παλούκια τῶν νὰ βαρέσουν σκαντζουχέρους, ἐτρεχε κάτω στὸ βράχο του τρεμουσιασμένο, καταμαυρογαλαζωμένο ὅλο, κι' αναβαίνοντας ἐς τὴν κορυφὴν ξεσπούσε τόρα λυπτερά, λυπτερά τὸ πικρὸ παράπονό του δὲ πικροὺς σκοποὺς τῆς φλογέρας του. Ἀπ' ὅλο τὸ κορμάκι του δὲν ὀπομεινε πειὰ παρὰ μιὰ θιλερὴ σκιά· εἶχε γίνη πετσὶ καὶ κόκκαλα. Καὶ σὰν τῷδερναν, ἀπὸ τὴν πολλὴν ξοσθένησι του, ἐπονοῦσε, ἐπονοῦσε ποδύ, ποδὺ τόρα, κ' ἐφώναζε χωρὶς νὰ ξεφωνίζῃ τόσο, μὲ μιὰ σιγαλινὴ φωνήσα, ποῦ ἔκλειε μέδα τῆς βαθύτατο πόνο, ποῦ ξέσχιζε κατάκαρδα τὸν δυνθρωπο. Τὰ μεγάλα ὡραῖα μάτια του είχαν χαθῆ βαθειά, βαθειά, καταπονεμένα μέσα 'ς τὰ βλέφαρά των, καὶ ἡ ματιά τους ἐπεφτε δλαγγυρά, ψηλά πρὸς τὸ μαυροτυμένον οὐρανό, μ' ἐλπίδα βοήθειας, ζητῶντας τοῦ κάκου ἀπ' ἑκεῖ ψηλά. Κι' αὐτοὶ οἱ παληρόγυψοι, οἱ τύραννοι του, τῶχαν γιὰ θάμμα πως ἔζουσε ἀκόμα ἔνα κορδιὶ ἑκεῖ, ἔνα ἀφσκόπλασμα, ποῦ τοὺς ἔτρωγε χαράμι τὸ ψωμί, καὶ ξεσπούσανε τὴν ὄργη τους τὴν ἄγρια, συγχόντερα τόρα 'ς τὸ ἄσαρκο κορμάκι του.

— Ἀδακατέ! ἀδακατέ! φλογέρα
θαρᾶς ἀκόμα, ἀρέ διάτανε!... τὸ Θεό σου!..
τὴν Παναγία σου!... νά!

Μια νυχτιά, μεγάλη χειμωνιά είχε πλακώση τὸ χωριό. Ἐχιόνιςε, ἐχιόνιςε δὲν τὴν νύκτα, καὶ τὸ χιόνι ἐπήγαινε μὲ τὴν πῆδη στὸ χῶμα. Τούς γύφτους τοὺς εἶχε θερίσῃ βαθειὰ κατακόκκαλα ὡς τὸ μεδοῦλι τὸ κρύο, καὶ πρὸν νὰ φέξῃ ἀκόμα ἐφύγανε σὰν τρελλοί, μὲ φορτωμένα τὰ γαιδούρια τους, κουκουλωμένοι δὲοι μὲ ένα παληκόχεραμο. Κατέβηκαν κάτω πρὸς τὴν χώρα δύοπούχε πειδὸς πολὺ ἀπόγειο μονάχα τὸ μικρὸ γυφτόπουλο ἔλειπε ἀπὸ τὸ ἀσκέρι τους. Ὁ γέρω - Δαίμονας τὴν ὥρα ποὺ ἐφόρτωντες ρίχνοντας ἀπὸ δυό, δυὸ μέσα ὡς τὰ καλάθια τὸ σκυλοδόργι του, τὸ ἀναζῆτησε καὶ τῷκράξε κάνα δυὸ φορὲς μὲ τὴν βραχνὴ φωνὴ του, καὶ μὴν ἀκούοντας φωνὴ τριγύρφ του, βλαστήμησε καμπόσο, καὶ ἐκαβαλλίκεψε ὑστερα μὲ τρεμουλιασμένα ποδάρια στὸ γαιδοῦρι του, βλαστημῶντας ἀκόμα :

— Ἀλακατέ! ἀλακατέ! τ' ἀφο-
κόπλασμα τοῦ διαόλου!

Τὸ πρῶτὸν τὰ χωριατόπουλα ποῦ ἐπερνοῦσσαν ἀπὸ τὰ γύψικα, πηγαίνοντας 'c τὸ σχολεῖο τους, ἐστάθηκαν πολλὴ ὥρᾳ ἔκει, τριγυρίζοντας ἔνα μικρὸν ὅχθον, καὶ κυτάζοντας τρομαδύμένα, μὲ τ' αὐτιά τους χωμένα 'c τές σκουψίες των, μὲ τὰ χέρια

τοις βαλμένα μέσα 'ς τές μικρὲς καπότες
των, μὲ τοὺς πανένιοις οἱ θηλάταις τῶν κρε-
μασμένους 'ς τὸ πλευρεῖο των.

Τὸ μικρὸ γυφτόπουλο εἶχε πεθάνη!...
"Ητανε ξάπλα ἑκεὶ καταγαλαζωμένο, ξυλιασμένο, μὲ τὰ μικρὰ χεράκια του σταυρωμένας τὸ γυμνὸ καταμελανιασμένο στῆνυσις του. Γύρω του ή ἔξοχὴ ὄλη, τὸ χωρίδιο δλόκαρο μὲ τὰ γυμνὰ δένδρα του, ὁ κάμπος, ὁ λόγκος, τα βουνά, ελαυποκοποῦσαν. ἐγελούσαν ὅλα, λευκά, κατασπρά. Κ' ή θάλασσα ἐγελούσε κι' αὐτή φιλιωτας ἡμερομένη κάτω μὲ τὰ κυματάκια της τὸ βράχο περιλουσμένο ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ χειμωνιάτικου ήλιου, ποῦ ἀστραφτεψηλὰς τὸ γελαστό, στὸν ξάστερο οὐρανό... Γύρω, γύρω τὸ μικρὸ κορμάκι του, τὸ χιονι τῆς νύκτας τὸ τύλιγε νεκρικά, νεκρικά, σᾶν κρύο σάβανο, και τα ζαφειρένια ἀνοικτὰ μάτια του, ἔλεγες πώς είχαν ζωὴ ἀκόμα μέσα τους, γυρισμένα κατω πρὸς τὸ θαλασσοδαρμένο βράχο.. Κανεῖς, κανεῖς, τίποτε, τίποτε, δὲν ἐπονοῦσε γιὰ τὸ φτωχὸ παιδάκι, ποῦ κι' αὐτοὶ οἱ τύραννοι του τῷχαν ἀφῆσῃ ἑκεὶ παραρριγμένο· μονάχα μιὰ μικρὴ καλαμένια φλογέρα, γιγμένη ἑκεὶ στὸ πλάι του, σαβανωμένη μὲ χιονι κι' αὐτή, είχε συντριβτῇ σὲ δυο κομμάτια!..

ΜΗΤΣΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΛΗ ΑΝΤΙ ΑΛΛΗΣ

ΔΡΑΜΑΤΙΟΝ ΔΙ' ΑΙΘΟΥΣΑΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΑΡΙΑ, Σήρα — ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΕΛΕΝΗ — ΤΠΗΡΕΤΡΙΑ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Αἴθουσα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Μαρίας. Εἰς τὸ βάθος ἀνάκλιντρον, πρὸ αὐτοῦ μικρὰ στρογγύλη τράπεζα καὶ ἐπ' αὐτῆς λάμπα ἀνημμένη· δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾶ ἑδωλια, ἐπὶ τοῦ τοίχου μέγα κάτοπτρον, εἰκόνες, κεντήματα. Εἰς τὸ βάθος παρὰ τὸ ἀνάκλιντρον θύρα καὶ δεξιὰ ἑτέρα. Ἡ Μαρία κάθηται ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου μὲν ἀνοικτὸν βιβλίον ἀνὰ χεῖρας· ἔξωθεν τῆς σκηνῆς διέργεται μουσικὴ συμφωνία μὲν μανδολῖνα καὶ κιθάρας· ἡ συμφωνία παρέρχεται· ἡ Μαρία σκέπτεται πρὸς στιγμήν, εἶτα ἐπίτει τὸ βιβλίον ἐπὶ τοῦ ἀνάκλιντρου.

Mαρια. Καὶ δύως δὲν εἶνε εὐτυχεῖς αὐτοί (μετά τινα σιγήν). Μπά! καὶ δι-
ατί δχι; ἐπειδὴ φαντάζομαι τὴν εὐ-
τυχίαν διαφορετικά, πρέπει δῆλος ὁ κό-
σμος νὰ σκέπτεται δύως σκέπτομαι ἐγώ;
αὐτὸ δύνομάζεται ἔγωισμός. "Αλλώς τε ἡ
εὐτυχία δὲν εἶνε ἀπόλυτος. (μετά τινα σκέ-
ψιν) 'Αλλὰ καὶ τί εἶνε ἡ εὐτυχία;... Τὰ
πλούτη;... ἐγνώρισα πλουσίους, οἱ διποιοί
θὰ ἔδιδον δῆλην τὴν περιουσίαν τῶν διά-
ν' ἀγοράσουν τὴν εὐτυχίαν... 'Η δόξα;...
συνειθίζεται τόσον γρήγωρα!... 'Ο ἔρως;...

ακολόνθεῖται ἀπὸ τόδους πόθους, οἱ δι-
ποῖοι, δταν ἐκπληροῦνται, ἐπιφέρουν τὸν
κόρον. Καὶ ὅμως οἱ πόθοι εἰνε ἀνεξάν-
ταποι· δὲ ἔνας γεννῆται τὸν ἄλλον καὶ οὐ-
τῶς οὐ εἰτυχία εἰς τὸν ἔρωτα εἰνε δισρ-
κεστέρα. (μετά τινα σιγὴν) "Ἄν προχετο δὲ Στέ-
φανος ἀπόψε; καθόδου ἀπιθανον· ἔχει
τρεῖς ἡμέρας νὰ ἔλθῃ καὶ... (μετά τινα σι-
γὴν). Τι περίεργος χαρακτήρ! νὰ μὲν ἀγα-
πᾶ δύο δόλακαρα ἔτη, νὰ μὲν βλέπῃ σχε-
δὸν καθ' ἡμέραν καὶ ὅμως νὰ μὴ τολμᾷ
νὰ μοῦ εἴπῃ τίποτε. Διώδου παράξενον
νὰ μὴ ἔχῃ ἀκόμη ἐννοίει πῶς τὸν ἀγα-
πῶ κ' ἔγω. (μετά τινα σιγὴν) Τὸν ἀγαπῶ;
δὲν εἰξεύρω· ἔρχονται στιγμαὶ ποὺ νομί-
ζω πῶς ἀπατῶμαι, καὶ ἔρχονται πάλιν
στιγμαὶ ποὺ θὰ ἔδιδον δὲν εἰξεύρω τι, μό-
νον καὶ μόνον διὰ νὰ τὸν ἴδω. Μοῦ ἀφέ-
σει οὐ μελαγχολία του, οὐ σιωπὴ του· ἔχει
κατί σκέψεις ἀλλοκότους, φαντάζεται τὸν
κόσμον διαφορετικά ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ
ζῆται ὅπως ὀνειρεύεται. (μετά τινα σιγὴν) 'Αλ-
λὰ μήπως κ' ἔγω δὲν ζῶ ὅπως ὀνειρεύ-
μαι; (Σκεπτεται ἐπὶ τινας στιγμας, εἰτα λαμβάνει
καὶ πάλιν τῷ βολίον της καὶ ἀναγινώσκει. Εἰσερ-
γεται οὐ προσεταια.

Μαρια. (ταραχθείσα) "Ας ξληθ. (ή οπιρέ τρια έξερχεται) Είχον τόσην πεποιθούν πώς θα ήρχετο! τὰ προαισθήματά μου δὲν μ' ἐγέλασαν ποτέ.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Εισέρχεται ο Στέφανος μελαγχολικός, με τον πίλον ανα γέτος.

Στέφανος. Κυρία Μαρία...

Στέφανος. Στέφανος! Στέφανος! Στέφανος!

Στέφανος. Ἐμάνθανα σύμως ὅτι οὐδεὶς

Μαρία. Ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας;
Στέψανος. Ἀπὸ τὴν κυριὰν Ἐλένην.
Μαρία. (γελῶσα) Τὸ ιδιον κάμνει... Ε-

Στέφανος. Τὴν εἶδα χθές· σᾶς εἰχει
ἰδει, μου εἶπε, τὴν πρωτεραιάν.

M a g i a. Ναι, ἂ το προχθὲς τὸ θράδυ
ἐδῶ. Δεν σᾶς ἀνήγγειλε τοὺς ἀρραβώνας
της;

Στέφανος. (μελαγχολικῶς) "Οχι.
Μαρία. "Οχι; πῶς τῶπαθε. Δὲν θὰ ξε-
χουν, φαίνεται, τελειώσει δοιατικῶς.

Στέφανος. Τὸ δὲ μαθά δύως.
Μαρια. Ἀπὸ κάμψιαν φίλην της, δὲ
ἀμφιβόλω. Ἡ Εὐλένη ἔχει τὸ προτέρον
νὰ μὴ κρύπτῃ τίποτε. Τὸ θεωρεῖτε προ-
τέοντα αὐτό; (ὁ Στέφανος σιωπῆ στενογρά-

ATTIKON MOYSEION

μένης). "Εχετε δίκαιον· άπόψε προχίσα τὴν κακογλωσσιά. Λοιπὸν δὲν σᾶς εἴπε τίποτε;

Στέφανος. "Οχι· ξμαθα δύως κ' ἐγώ διτ είνε ἀκόμη υπὸ σκέψιν καὶ διτ γίνεται μεγάλη συζήτησις περὶ τῆς προσικός.

Μαρία. Εἰξεύρετε, βλέπω, περισσότερα ἀπὸ μένα. 'Αλλ' ἀς είνε, ἀς ἀλλάξω μεν δύμιλιαν: Εἰπέτε μου πρῶτον τὰ νέα σας.

Στέφανος. Τὰ νέα μου.. σᾶς τὰ εἶπον.

Μαρία. Τί, οι αραβῶνες τῆς Ἐλένης; αὐτοὺς τοὺς ἑγνώριζον ἀπὸ προχθές. (ὁ Στέφανος; σιωπᾷ) Άπόψε δὲν σᾶς ἐννοῶ· εἰσθε χλωμός, μῆπως υποφέρετε;

Στέφανος. Θὰ είνε ίδως ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν· δὲν ἔκοιμηθηκα ὅλην τὴν νύκτα χθές.

Μαρία. Ποῦ ἦσθε; εἰς κανένα χορόν;

Στέφανος. Κάθε ἀλλο· μῆπων εἰς τὸ κρεβάτι μου ἀπὸ τὰς δέκα.

Μαρία. Τί είχετε λοιπόν;

Στέφανος. Δὲν εἰμποροῦσα νὰ κοιμηθῶ.

Μαρία. Θὰ είχετε βεβαίως κάποιον λόγον διὰ νὰ μὴ εἰμπορεῖτε νὰ κοιμηθῆτε.

Στέφανος. 'Υποθέτω.

Μαρία. Δὲν εἶσθε βέβαιος; Καὶ δὲν είνε δυνατὸν νὰ μάθω αὐτὸν τὸν κάποιον λόγον; (ὁ Στέφανος λαμβάνει: τὸ β. διλον καὶ προσποιεῖται ὡς αναγνώστης. 'Η Μαρία, κατ' ίδιαν) "Αν εἰξευρε πῶς κ' ἐγώ ἀγρυπνοῦσα χθές τὴν νύκτα! (τῷ Στέφανῳ) Δὲν θὰ μοῦ εἰπτε ἐπὶ τέλους τὴν αἵτιαν τῆς ἀγρυπνίας σας;

Στέφανος. Κυρία Μαρία, δὲν εἰξεύρετε πόσον εἴμαι δυστυχής!

Μαρία. (μετ' ἀπορίας) Δυστυχής;

Στέφανος. Μὴ γελάτε, κυρία Μαρία.

Μαρία. Δὲν γελῶ καθόλου· δὲν βλέπω δύως διατί εἶσθε δυστυχής.

Στέφανος. Δὲν ἐνοίσατε ἀπὸ τόσον καιρὸν διτ ἔχω κατ' ει, τὸ ὄποιον κρύπτω ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον; ἔνα δνειρόν, μίαν ἐλπίδα, ἔνα σκοπόν εἰς τὸν βίον μου;

Μαρία. "Ένα σκοπόν εἰς τὸν βίον σας: πῶς ἥτο δυνατὸν νὰ μὴ τὸ ἐννοήσω, ἀφοῦ ἔδειπον πόσον εἰργάζεσθε καὶ πόσης μελέτας καὶ πόσους κόπους κατεβάλλετε διὰ νὰ φθάσετε εἰς αὐτὸν τὸν σκοπόν;

Στέφανος. Καὶ τὸν σκοπόν μου αὐτὸν;

Μαρία. Δὲν τὸν γνωρίζω· υποθέτω δύως διτ τὸ δνειρόν σας είνε ἡ δόξα.

Στέφανος. 'Η δόξα; κάθε ἀλλο. "Ισως μ' εὐκόλυνεν εἰς τὸν σκοπόν μου ἡ δόξα, ἀλλὰ τὸ δνειρόν μου είνε πολὺ εὐγενέστερον: ἀγαπῶ.

Μαρία. Καὶ αὐτὸν τὸ εἶχον ἐννοήσει: ἡμεῖς αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες, βλέπετε, ἀντιλαμβανόμεθα μὲ τὴν καρδίαν μας, διτ σεῖς οι εὐτυχεῖς ἀνδρες ἀντιλαμβάνεσθε μὲ τὸ λογικόν σας· καὶ δὲν ἀρνοῦμαι διτ τὸ λογικόν βλέπει καλλίτερον, ἀλλὰ καὶ σεῖς δὲν πρέπει ν' ἀρνηθῆτε διτ ἡ καρδία βλέπει ταχύτερον. Καὶ εἰξεύρετε διατί; διότι οι ἀνδρες ἔχουν τὴν καρδίαν εἰς τὸ πνεῦμα των, ἐνῷ ἡμεῖς ἔχουμεν τὸ πνεῦμα εἰς τὴν καρδίαν μας.

Στέφανος. Ναί, κυρία Μαρία, ἔχετε πολὺ πνεῦμα εἰς τὴν καρδίαν σας καὶ αὐτὸ μὲ κάμνει νὰ ἐλπίζω διτ θὰ μ' ἐννοήσετε καὶ συγχρόνως θὰ μὲ λιποθῆτε.

Μαρία. Δὲν μοῦ φαίνεσθε ἀξιος λύπης· τὸ γ' ἀγαπᾶ κανεῖς, ἔστω καὶ χωρίς τὸ ἀνταγαπᾶται, εἰνε, νομίζω, εὐτυχία, τὴν ὅποιαν δὲν ἐδοκιμάσαν ποτὲ δοι δέν ἥγαπτοσαν.

Στέφανος. Ήγαπίσατε ποτέ, κυρία Μαρία;

Μαρία. "Αν ἥγαπτοσα; τί σημαίνει αὐτὴ ἡ ἥγαπτησίς σας:

Στέφανος. "Ω! συγγνώμην, δὲν εἰξεύρω τὸ λέγω. 'Αλλα... δὲν εἰμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσον εἴμαι ταραγμένος αὐτὴν τὴν στιγμήν! "Εχω δύο ἥγερας ποὺ δὲν εἰξεύρω ποὺ εὐρίσκομαι, ποὺ δὲν εἰξεύρω τὸ κάμνω. Δὲν φαντάζεσθε τὸ φοβερὸν είνε νὰ ζῇ κανεῖς καὶ νὰ συνοδεύῃ τὰς ἐλπίδας τοῦ νεκράς εἰς τὸν τάφον των!

Μαρία. 'Αλλά δὲν μοῦ εἴπετε διτ ἀγαπᾶτε; Πώς λοιπὸν είνε δυνατὸν ν' ἀγαπᾶ κανεῖς καὶ συγχρόνως νὰ μὴν ἐλπίζῃ; "Ο ἔρως καὶ ἡ ἐλπίς είνε σχεδὸν συνώνυμα. Ἐγὼ τούλαχιστον νομίζω πῶς δταν κανεῖς ἀγαπᾶ είνε ἀδύνατον εἰς τὸ βάθος τῆς ἀγάπης του νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἡ ἰδέα διτ ἀνταγαπᾶται ἡ τούλαχιστον ἡ ἐλπίς διτ ἀνταγαπηθῇ.

Στέφανος. "Εως προχθές είχον κ' ἔγα αὐτὴν τὴν ἐλπίδα.

Μαρία. (Κατ' ίδιαν) "Εως προχθές; τί τοῦ ἔκαμα καὶ ἀπλαπίσθη; (τῷ Στέφανῳ) Κρλά, καὶ εἰξεύρει ἑκείνη διτ τὴν ἀγαπᾶτε;

Στέφανος. Δὲν τῆς τὸ εἶπον ποτέ.

Μαρία. Δὲν σᾶς ἐνόψειν δύως;

Στέφανος. "Ω! βέβαιως μ' ἔχει ἐννοήσει· καὶ μῆπων μάλιστα πεπεισμένος διτ συμμερίζεται τὸ αἰσθημά μου· ἀπὸ προχθές δύως...

Μαρία. (Κατ' ίδιαν) 'Απὸ προχθές, πάλιν ἀπὸ προχθές... (τῷ Στέφανῳ) Δοκιμάστε ἐπὶ τέλους νὰ τῆς τὸ εἶπτε· τίς οἴδει εἰμπορεῖ νὰ σᾶς ἀγαπᾶ κ' ἑκείνη, εἰμπορεῖ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς νὰ εἴπει νὰ νὰ σκαμετείποτε, τὸ ὄποιον νὰ σᾶς ἐλύπησε.

Στέφανος. 'Ἐν ἀγνοίᾳ τῆς λοιπὸν προράβωντος;

Μαρία. (χαπτήστως ἔκπληκτης) 'Ηρραβωνίσθη;

Στέφανος. "Εχετε δίκαιον ν' ἀπορεῖτε, διότι δὲν σᾶς εἶπον ποτὲ διτ ἀγαπᾶ τὴν Ἐλένην.

Μαρία. Τὴν Ἐλένην;

Στέφανος. Ναί, σᾶς τὸ ἔκρυπτον, τὸ ἔκρυπτον ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον, δὲν ἥθελον νὰ τὸ γνωρίζῃ κανεῖς, δὲν ἥθελον νὰ τὸ γνωρίζῃ οὕτε αὐτὴ ἡ ίδια. Είχον πλάσει ἐν δνειρόν καὶ μῆπων τόσον εὐτυχία! Τὴν ηκολούθουν παντοῦ, ἥτο ἡ μόνη μου σκέψης, ἡ μόνη μου χαρά. "Ελέγεν ὁ κόσμος διτ είνε ζωηρά, διτ είνε φιλάρεσκος, διτ είνε ἀδύνατον εἰς τὴν καρδίαν τῆς νὰ γεννηθῇ ποτὲ ἔρως ὑψηλός, ἔρως εὐγενής· ἀλλὰ ὁ κόσμος είνε κακός· δὲν είνε ἀλήθεια, κυρία Μαρία, διτ ὁ κόσμος είνε κακός.

Μαρία. Ναί, ὁ κόσμος είνε κακός.

Στέφανος. Καὶ δύως.. ἀποθασίζετε τὴν καρδίαν μας.

νὰ ὑπανδρευθῇ ἄλλον ἐνῷ είχεν ἐννοήσει διτ τὴν ἥγαπλων.

Μαρία. Τι ἔχει νὰ κάμη; ἀφοῦ δὲν τῆς εἴπετε τίποτε, ἀφοῦ δὲν σᾶς είχεν υποσχεθῆ τίποτε ἑκείνη.. Τίς οίδε! πιθανὸν νὰ μὴν ἐννοήῃ διτ τὴν ἀγαπᾶτε, ἡ, καὶ ἀν τὸ ἐννοήῃ, πιθανὸν νὰ μὴν σᾶς ἥγαπτοσε.

Στέφανος. Δὲν θὰ μῆπων τόσον μωρός ν' ἀπαίτω πίστιν ἀπὸ γυναῖκα ἀδιάφορον. Λί λόγοι τῆς, τὰ βλέμματά της δὲν μοῦ διφίναν καμμίαν ἀμφιθολίαν. "Επειτα.. δὲν είνε δὰ καὶ τόσον δύσκολον πρᾶγμα νὰ μαντεύσῃ κανεῖς ἀν ἀνταγαπᾶται.

Μαρία. Νομίζετε; ἀν τὸ νομίζετε ἀπατᾶσθε διὰ μίαν γυναῖκα, ναί· αὐτὴν ἐννοεῖ εύκολωτερὸν τὸ αἰσθημα, τὸ δόποιον ἐμπίνει· ἀλλὰ δι' ἔνα ἄνδρα, διαφέρει πολὺ· τὰ βλέμματα τῆς γυναικὸς είνε διφορούμενα. Μία γυναῖκα, δταν μάλιστα είνε καὶ ὀλίγον φιλάρεσκος, κολακεύεται πολὺ να αἰσθάνεται διτ ἀγαπᾶται.

Στέφανος. 'Άλλα δὲν είσθε διατάσθε αὐτὴν τὴν στιγμήν! "Εχω δύο ἥγερας πού δὲν εἰξεύρω ποὺ εὐρίσκομαι, ποὺ δὲν εἰξεύρω τὸ κάμνω. Δὲν φαντάζεσθε τὸ φοβερὸν είνε νὰ ζῇ κανεῖς καὶ νὰ συνοδεύῃ τὰς ἐλπίδας τοῦ νεκράς εἰς τὸν τάφον των!

Μαρία. Νομίζετε; ἀν τὸ νομίζετε ἀπατᾶσθε διὰ μίαν γυναῖκα, ναί· αὐτὴν ἐννοεῖ εύκολωτερὸν τὸ αἰσθημα, τὸ δόποιον ἐμπίνει· ἀλλὰ δι' ἔνα ἄνδρα, διαφέρει πολὺ· τὰ βλέμματα τῆς γυναικὸς είνε διφορούμενα. Μία γυναῖκα, δταν μάλιστα είνε καὶ ὀλίγον φιλάρεσκος, κολακεύεται πολὺ να αἰσθάνεται διτ ἀγαπᾶται.

Μαρία. Εἰνε πολὺ νέος;

Στέφανος. Πολὺ.. δχι· θὰ είνε ἔως σαράντα πέντε των.

Μαρία. 'Η 'Ελένη είνε εἴκοσι δύο.

Στέφανος. Μόλις· αὐτὸ ακριβῶς μὲ καμνει νὰ υποθέτω διτ εοιασθη νὰ τὸν δεχούμενος συζυγούν.

Μαρία. Καθούλου ποράξενον είνε, λεγούν, πλούσιος δικυρίος Σωρειάδης.

Στέφανος. "Ω! πολὺ πλούσιος. "Άλλα δὲν πιστεύω τὸ 'Ελένη...

Μαρία. Οὐτ' εγώ δὲν πιστεύω νὰ εθαμβωθη ἀπὸ τὰ πλούτη του· είνε αγκετά υπερηφανος, δστε νὰ μὴν πωληση τὸ αἰσθημα τῆς πιθανόν, καθως είπετε προηγουμένως, νὰ είναιάσθη απὸ τους γονεῖς της, ἀπὸ τους συγγενεῖς της...

Στέφανος. "Αν μῆπων βέβαιος,θὰ τῆς τὸ δελεγον· θὰ τοὺς ἐπειθε τοὺς γονεῖς της τὴν ἀγαποῦν τόσον πολύ!

Μαρία. Καὶ είνε ἀνάγκη νὰ είσθε βέβαιος; Τί θὰ χάσετε τάχα ἀν τῆς ἀνοίξετε τὴν καρδίαν σας;

Στέφανος. 'Εγώ· εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἀρράβωνων της; ποτέ!

Μαρία. Διατί;

Στέφανος. Διότι οὔτε θέλω, οὔτε τολμῶ.

Μαρία. Δὲν τολμάτε; γράψατε της τότε.

Στέφανος. Νὰ τῆς γράψω, είπετε; Καὶ ἀν δὲν μὲ ἥγαπτοσε ποτέ; ἀν είνε ἀποφασισμένη νὰ ὑπανδρευθῇ αὐτόν; νὰ ἔχῃ τὴν ἐπιστολήν μου καὶ νὰ τὴν ἐπιδείκνυῃ ἐγωιστικῶς εἰς τὸν σύζυγόν της, εἰς τὰς φίλας της... καὶ νὰ γελοῦν δλοτ διὰ λογαριασμόν μου... ποτέ!

Μαρία. Νομίζετε διτ είνε ικανή η 'Ελένη νὰ γελῇ μὲ τὸ αἰσθημα, τὸ δόποιον σᾶς ἀνέπτυσθε; Τότε λοιπὸν πῶς τὴν ἥγαπτοσε,χωρίς νὰ γνωρίζετε προηγουμένως τὸν χαρακτῆρα της;

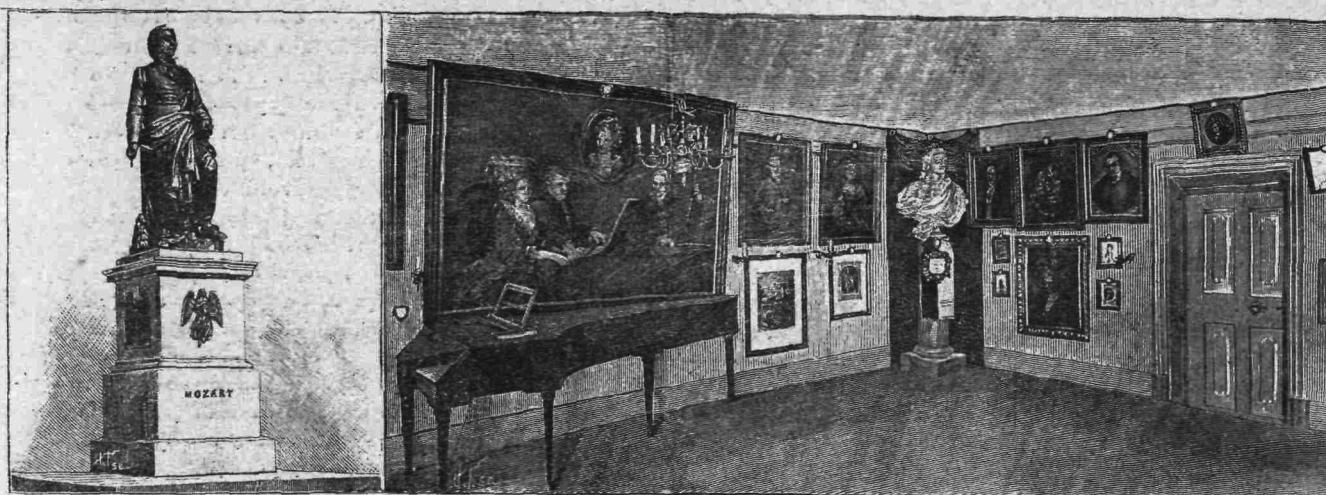
Ο Μόζαρτ εις ηλικίαν 14 ετών.

Η οικία ἐν ᾧ ἐγεννήθη.

Ο Μόζαρτ εις ηλικίαν 35 ετών.

Το ανδριάδες τοῦ Μόζαρτ.

Τὸ δωμάτιον τοῦ Μόζαρτ, μεταβληθεν εἰς Μουσεῖον.

Η οικία ἐν ᾧ συνέθεσε τὸν «Μαγικὸν αὐλῶν».

Η οικία ἐν ᾧ κατέκινθεν ὁ Μόζαρτ τὰ πλεῖστα ἔτη τῆς νεότητος τοῦ·

ΕΟΡΤΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ MOZART

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ : — ΡΩΜΑΙΩΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝ ΑΝΑΘΗΜΑ

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Μαρία. Τι έννοεις χωρίς να έκτιθεται;
Έλενη. Νά τό υποθάλπη δηλαδή ουτώς, όστε να είνε εις θέσιν να ύποχωρήσῃ, δταν θέλῃ, χωρίς τα θύματά της να έχουν να παραπονεθοῦν.

Μαρία. Καὶ πρός ποιὸν σκοπόν δλα αὐτά;
Έλενη. Πρώτον, διατηρεῖ τὸν ἔρωτα τὸν δποῖον ἐμπνέει καὶ ικανοποιεῖ τὸν ἔγωισμόν της· δεύτερον, ἐπιδεικνύεται εἰς τὰς φίλας της τρίτον, ὃ γάμος εἶνε πολὺ εὔκολωτερος, ἐν ᾧ περιπτώδει ἐν ἑκ τῶν θυμάτων της ἔχει τὰ προσόντα.

Μαρία. Υπόθετω πῶς ἀστειεύεται καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσω κ' ἔγω ἀστειεύομένην. Εὐρίσκεις δτι δ Στέφανος δὲν ἔχει τὰ προσόντα διδ νά γίνη σύζυγός σου;

Έλενη. Μέχρις δτου εύρεθη ὁ κύριος Σωρειάδεις...

Μαρία. Καὶ κατὰ τὶς κύριος Σωρειάδης είνε ἀγάπτερος τοῦ Στέφανου;

Έλ. Νομίζω τώρα πῶς ἀστειεύεται σύ.

Μαρία. Καθόλου, δηλῶστρος σπουδαίως.

Έλ. Ο κύριος Σωρειάδης ἔχει ἐνδές ἐκατομμυρίου περιουσίαν καὶ δ τέφανος ὡς μόνην περιουσίαν ἔχει τὴν ἐργασίαν του. Θὰ ἔχωμεν ἄμαξαν ἴδικήν μας, θὰ κάμνωμεν ταξιδία, θὰ... Νά σου πῶ τὴν ἀληθειαν, Μαρία δταν κανεὶς είνε εύτυχης καθ' δλα τὰ δλα, παραβλέπει μερικὸ δλαττώματα τοῦ ουζύγου δλαως τε καὶ δ Στέφανος... μηπως δὲν ἔχει καὶ αὐτὸς τὰ ἐλαττώματα του; ἐν πρώτοις δὲν ήξεύρει να ντυθῇ, δὲν είξεύρει να φορέσῃ ἔνα λαιμοθέτην τῆς προκοπῆς.

Μαρία. Αι! φύσαι Έλενη. Ήως ἐδῶ είνε ἀνίερον να μωρολογῆς εἰς βάρος ἐνδές ἀνθρώπου, δ δποῖος σὲ ἐδά τρευσε.

Έλενη. Θαρρῶ πῶς δίδεις μεγάλην σοδαρότητα εἰς υπόθεσιν δλως διόδου συνίθη. Ο Στέφανος μὲ ηγάπα, δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, ἀλλ' ἐπι τέλους δὲν ζώμεν πλέον εἰς τὴν ὁμαντικήν ἔκεινην ἐποχήν, δτε-δ ἔρωτας ἐφθανε μέχρις αὐτοκτονίας. Μὲ ἔδειπε συχνά, ἔχορεύδαμεν πολλάκις μαζῆ, τοῦ θρεσα... δτο φυσικῶς ἐπομένον να μὲ συμπαθήσῃ δταν παύση να μὲ βλέπῃ, δταν ίδη δτι ἀνήκω εἰς δλαδον θὰ μὲ λπσμονήσῃ καὶ θὰ θεραπευθῇ. τὸ πρᾶγμα είνε ἀπλούστατον.

Μαρία. Νομίζεις; δν σο δεν πρός ημείας δρας δὲν θὰ ἔκρινες τὸν ἔρωτά του μὲ τόσην ἐλαφρότητα. Έλενη, θὰ σου είπω ἔνα μυστικόν, τὸ δποῖον δὲν είπον εἰς κανένα καὶ τὸ δποῖον δὲν θὰ ἔξεστομιζον δν δὲν μὲ ηνάγκαζες. θὰ μοῦ δωμης δημως τὸν λόγον τῆς τιμῆς σου...

Έλενη. Νά μνεν είπω εἰς κανένα τιποτε; σου τὸ δρκίζομαι.

Μαρία. Είμαι μεγαλειτέρος σου καὶ κατὰ συνέπειαν ἔγνωμισα τὸν κόσμον καλλιτερον ἀπλά σένα καὶ ως ἔγγαμος ἀλλοτε καὶ ως χήρα τώρα ἐπι τρία δλακληγα ἔτη. Ἀλλ δλους ἔκεινους τοὺς νέους, οι δποῖοι είξερουν να φοροῦν λαιμοδέτην τῆς προκοπῆς καὶ ἀπλὸ δλους τοὺς ἔκατομμυρίουσους σου, ἔγω δὲν ἔξετιμποσα παρὰ μόνον τὸν Στέφανον, ως πνεύμα, ως καρδίαν, ως χαρακτῆρα χωρίς να τὸ αἰσθανθῶ, χωρίς να τὸ ἐννοήσω, τὸν ηγάπησα καὶ τὸν ηγάπησα τόσον...

Έλενη. (διακόπτουσα) Σύ;

Μαρ. Εγώ δὲν πιστεύω να ζηλεύῃς.

Έλενη. Καλά, ἀφοῦ τὸν ἀγαπᾶς, πῶς μοῦ τὸν προτείνεις ως σύζυγον;

Μαρία. Διότι αὐτὸς ἀγαπᾶ σένα, καὶ διότι γνωρίζω δτι θὰ γίνη δυστυχῆς ἀν υπανδρευθῆς δλλον.

Έλ. Καὶ είξεύρει αὐτὸς δτι τὸν ἀγαπᾶς;

Μαρία. Οχι, ούτε αὐτός, ούτε κανεὶς δλλος.

Έλενη. Τότε... λόγος ισχυρότερος νδ μὴ τὸν ἀγαπᾶ.

Μαρία. Λόγος ισχυρότερος να τὸν ἀγαπᾶς, ἀφοῦ σὲ ἀγαπᾶ. Νομίζεις δτι δ ἔρωτας μου είνε τόσον ἔγωιστικός; θὰ είμαι εύτυχης, δταν αἰσθάνωμαι δτι θὰ είνε εύτυχης ἔκεινος αὐτός, νομίζω, δὲν σὲ πειράζει. ἐν ἀνάγκη φεύγω μακράν τῶν Αθηνῶν δόξα τῷ Θεῷ δ περιουσία μου μοῦ τδ ἐπιτρέπει.

Έλενη. Άλλα...

Μαρ. Οι είδαι τόσον καλή! μὴ θέλης να μὲ πείσῃς δτι δὲν είδαι δὲν είνε δυνατὸν σύ, δ Έλένη, να πωλήσῃς τὴν καρδίαν σου εἰς ἔνα ἐκπατομυριούχον.

Έλενη. Άλλα δ τέφανος...

Μαρία. (διακόπτουσα) Ο Στέφανος σὲ ἀγαπᾶ καὶ θὰ σὲ καταστήσῃ εύτυχη διά τοῦ ἔρωτός του τι δλλο δοιπόδην είνε δεν είνε εύτυχια; Ο κύριος Σωρειάδης πότε σὲ είδε, πότε σ' ἔγνωμισε διά να σὲ ἀγαπήσῃ; διότι τὸν ἔξιππασαν τὰ ωραῖα σου μάτια δ τὰ ωραῖα σου μαλλιά...

Έλενη. Αν δὲν μὲ ηγάπα δὲν θὰ εζητεί τὴν χεῖρα μου.

Μαρία. Εἴδαντάσθη δτι σὲ ἀγαπᾶ δ ἔρωτας του αὐτὸς είνε ἔρωτας τῆς φαντασίας καὶ οι δρωτες τῆς φαντασίας περνοῦν, χωρίς ν' ἀφίσουν. Ιχνος.

Έλ. (δυσηρετημένη) Απατᾶσαι (ἴχγει τὸ ὠρόλγιόν της) Λ! ἐλπόμονη δτι είχον υποσχεθῆ τῆς μαμμᾶς να ἐπιστρέψω εἰς τὰς δέκα ἀκριθῶς είνε δέκα καὶ τέταρτον.

Μαρία. Τί; θὰ ηγήης;

Έλ. Πρέπει θ' ἀνησυχῇ δ μάμμα μόνη. Ο μπαμπᾶς ἔξιπλης μετά τὸ φαγητόν...

Μαρία. Δὲν πιστεύω να θέμωσες;

Έλενη. Καθόλου διατί να θυμώσω;

Μαρία. Καὶ δὲν μὲ ἔρωτήσῃ δ Στέφανος, τι να τοῦ ἀπαντήσω;

Έλ. (ἐν ἀμηγνύσα) Εἰπέ του δτι δὲν μὲ είδες.

Μαρία. Είξεύρει δτι ηλθες.

Έλενη Αι! τότε είπε του... είπε του δτι θέλεις. Καλὴν νύκτα.

Μαρ. Να σὲ συνοδεύσῃ δ υπορέτρια;

Έλενη. Ω! διὰ τρία βήματα... δὲν δεῖξει τὸν κόπον. Καλὴν νύκτα, Μαρία.

Μαρία. (συνοδεύουσα αὐτήν μέρι τῆς θύρας) Καλὴν νύκτα (ἐπιστρέφουσα) Αχ! Θεέ μου! τώρα έννοω πόσον τὸν ηγάπησα. Καί αὐτή; ἀλλα τὶ πταίει; μηπως δτο υποχρεώμενό να τὸν ἀγαπήσῃ διότι αὐτὸς τὴν ηγάπα; (μετά την σημήνη) Εύτυχης Έλενη! (ἴχγει τὸ μαδγήλιον καὶ οπογγίζει τὸν δρυθαλμούς της).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Μαρία—Σ τέ φ α ν ο ζ (είσερχμενος).

Μαρ. (σερομένη καὶ παραπούσα τὸν Στέφανον ἔκπληκτος) Πώς; ἐπεστρέψατε τόσον γρήγορα; είσθε λοιπόν τόσον πολὺ άνυπόμονος;

Σ τέ φ α ν ο ζ. Δὲν ἐπέστρεψα.

Μαρία. (μειδιῶσα προπεποιημένω) Αλλά;

Σ τέ φ α ν ο ζ. Δὲν είχον άναχωρήσει

καθόλου ήμην έκει, δπισθεν τῆς θύρας.

Μαρ. (ταρχθείσα) Οπισθεν τῆς θύρας;

Σ τέ φ. Ναὶ καὶ τὰ ήκουσα δλα· δλα, χωρίς να μοῦ διαφύγη σύτε μία λέξις. Θ' ἀπορεῖτε θεβαίως, πῶς κατεδέχθην να κατέλθω χώς έκει, ἀλλά... πτο κάτι τι ἀνώτερον τῶν δυνάμεων μου, πτο άδυνατον να κάμω ένα βῆμα, έπρεπε να μείνω.

Μαρία. Τότε λοιπόν...

Σ τέ φ α ν ο ζ. Ναὶ, ήκουσα τὴν ἀπάντησιν της καὶ ἔγνωρισα τὸν χαρακτῆρα της. Δυπούμαι εἰλικρινῶς τὸν κύριον Σωρειάδην καὶ συγχρόνως τὸν εύγνωμον, διότι μὲ απαλλάσσει ἐνὸς ἔρωτος πρός κόρην...

Μαρ. Μή την ύδριζειε σύλλογοισθῆτε δτι τὴν ήγαπήσατε καὶ ενθυμηθῆτε τί ελέγετε διαύτην μόδις πρός μίας δρας.

Σ τέ φ α ν ο ζ. Τὴν ήγάπησα, διότι τὴν ἐφανταζόμην διαφορετικῶν· ν, τὶς οἵδεν! Ίσως είχον πάθει κ' ἔγω δτι ἐπαθεν δ κύριος Σωρειάδης; μὲ ἔξιππασαν δηλαδή τὰ ωραῖα της μάτια καὶ τὰ ωραῖα της μαλλιά. Τώρα... δχι, δὲν τὴν ήγαπω πλέον· ούτε τὴν μισῶ τὴν οἰκτείρω. (ἡ Μαρία κάθεται σύνους, ὁ Στέφανος τὴν πλησιάζει). Κυρία Μαρία, ἀν καρπούς, δ δποῖος σᾶς παρεγνώρισε, γονατίση πρὸ τῶν ποδῶν σᾶς καὶ σᾶς ζητήση, δχι τὴν χεῖρα σᾶς, ν! δὲν είνε δησιος! ἀλλά μόνον τὴν συγγνώμην σᾶς, να ἐλπίζῃ δτι θὰ τοῦ τὴν δώσετε;

Μαρία. Τὴν συγγνώμην μου;

Σ τέ φ α ν ο ζ. Τὴν συγγνώμην σᾶς, διότι παρεγνώρισε τὸν εύγενη χαρακτῆρα σᾶς καὶ τὴν γενναίαν καρδίαν σᾶς διότι ενῷ είχε τὴν εύτυχιαν πλαστὸν του, πρὸ τῶν δυμάτων του, δὲν είνε δησιος! ἀλλά μόνον τὴν συγγνώμην σᾶς, να είλπιζῃ δτι θὰ τοῦ τὴν δώσετε;

Μαρία. Άλλ' ἀν δ παροξυσμός του προσδηλώθητος ἔγωισμον σᾶς κάμην να ύποθετε δτι δὲν τὴν ήγαπήσατε πλέον τὴν Έλένην, καὶ αὐτήν, μεθαύριον, μετὰ δέκα ήμέρας, δτε δια τη παρέλθηρ δ θυμός σᾶς, επαναπέσετε πάλιν εἰς τὸν ἔρωτά της;

Μαρία. Άλλ' ἀν δ παροξυσμός του προσδηλώθητος δια τη παρέλθητος εύγενης καὶ συγγνώμης μου, δτε δηλώθητε δτι δὲν τὴν ήγαπήσατε πλέον τὸν Ελένην, καὶ αὐτήν, μεθαύριον, μετὰ δέκα ήμέρας, δτε δια τη παρέλθητος εύγενης καὶ συγγνώμης μου, δτε δηλώθητε δτι δὲν τὴν εύτυχιαν πλαστὸν του, πρὸ τῶν δυμάτων του, δὲν είνε δησιος! ἀλλά μόνον τὴν συγγνώμην σᾶς, να είλπιζῃ δτι θὰ τοῦ τὴν δώσετε;

Σ τέ φ α ν ο ζ. Απὸ σᾶς ἔξαρταται να τὴν λησμονήσω πολὺ γρήγορα. (ἡ Μαρία καταβιβάζει τὸν δρυθαλμόν της σωπά) Δὲν μ' ἐνοχεῖτε; (μετά την σημήνη) Κυρία Μαρία, θέλετε να μὲ βοηθήσετε να τὴν λησμονήσω; (ἡ Μαρία σωπά σκεπτομένη) Λοιπόν;

Μαρία. Θὰ είσθε εύτυχης;

Σ τέ φ. Ο εύτυχεστερος τῶν θυμητῶν. (ἡ Μαρία ἔγιρται). Ο Στέφανος ἔγειρεται καὶ ἔκεινος καὶ τὴν πλ.σιαζει· ἀμφότεροι σωπούν πρός στήμην.)

Μαρία. Ή μόνη εύτυχια είνε τὸ να κατέλθω τὶς εύτυχες ἔκεινους τοὺς δποῖους ἀγαπᾶ· ἀφοῦ λοιπὸν θὰ είσθε εύτυχης, ιδού! (τῷ τείνει τὴν χεῖρα της).

Σ τέ φ α ν ο ζ. (καταφιλῶ τὴν χεῖρα της Μαρίας) Σᾶς εύχαριστω.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ